

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی:

عرصه رسانه نیازمند آفرینش زنانه در روایتگری حقیقت است

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به برگزاری جشنواره بین‌المللی «رسانه خورشید» گفت: این جشنواره تلاشی برای تداوم بخشی راه شهیده «شیرین ابوعاقله» و دیگر بانوان آزاداندیش دنیا برای ایجاد گسست در انحصار رسانه‌ای غرب است.

به گزارش ایرنا از مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمد مهدی اسماعیلی با تأکید بر نقش تاریخی و بی‌بدیل زنان ایرانی در روایتگری، گفت: معرفی چهره اصیل زنان کشورمان با برگزاری رویداد رسانه‌ای «خورشید» تأثیرگذارتر و دست‌یافتنی‌تر خواهد بود و عرصه رسانه امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند آفرینش زنانه برای روایتگری حقیقت است.

وی گفت: بر اساس آمارهای موجود هم‌اکنون ۲هزار نفر از مدیران رسانه‌ای کشور زنان هستند و بیش از ۴۰ درصد از خبرنگاران کشور را زنان تشکیل می‌دهند و بر همین اساس، لازم‌بود چنین جامعه‌بزرگ و پویایی در یک رویداد ویژه بین‌المللی، قدرت رسانه‌ای خود را در برابر امپریالیسم رسانه‌ای غرب نشان دهند.

اسماعیلی ابراز امیدواری کرد: این جشنواره در کنار جایزه ملی «مریم کاظم‌زاده» بتواند با کنشگری مؤثر رسانه‌ای ضمن روایتگری حقیقت و مقاومت در برابر انحصار رسانه‌ای، فرصتی برای نمایش اتحاد، قدرت و تأثیر رسانه‌ای زنان ایران سرزمین فراهم آورد.

نخستین جشنواره بین‌المللی «خورشید» به ابتکار معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و با همکاری شهرداری مشهد و معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری برگزار شد و آیین پایانی این رویداد رسانه‌ای نیز با حضور خبرنگاران رسانه‌های داخلی و یکصد خبرنگار خارجی از چهل کشور دنیا، روز شنبه (هشتم مهرماه) در مشهد برپا می‌شود.

مجموعه داستان «آن‌پری‌زاد سبزپوش»، نوشته صمد طاهری منتشر شد

روایت‌هایی نفس‌گیر از نویسنده‌ای جنوبی

«آن‌پری‌زاد سبزپوش»، مجموعه داستانی از صمد طاهری، نویسنده صاحب‌سبک و بسیار تحسین‌شده جنوبی‌است که در راستا و تواءم با آثار پیشین نویسنده، فضاهای امروزی‌تری را هم در برابر چشم خواننده ترسیم می‌کند و به حیرت‌انگیزترین صورت ممکن به تصویر می‌کشد. زبان و مصالح هر داستان به‌ظاهر ساده و فاقد پیچیدگی‌های معمول داستان‌معاصر فارسی‌است، اما در عمق و باطن تک‌تک داستان‌ها جهانی سرشار از جادو، شگفتی و شیدایی نهفته‌است. جهانی که هر داستان‌ش را برای خواننده تکان‌دهنده‌تر از داستان قبلی جلوه می‌بخشد. شاید در برخی داستان‌های مجموعه حاضر، طاهری از رئالیسم ویژه‌خود به سمت‌وسوی نوعی رئالیسم جادویی منحصربه‌فرد هم حرکت کرده‌باشد که در نوع خود کم‌نظیر می‌نماید.

در پایان کتاب ود نمایشنامه نیز که حاصل کار نویسنده در سال‌های دهه‌شصت شمسی هستند، گنجانده شده‌است.

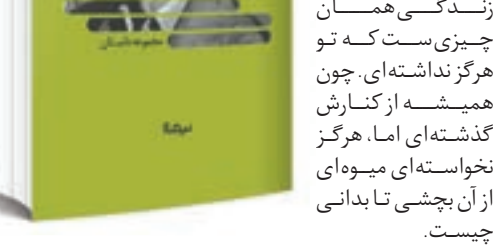
- درباره‌نویسنده

صمد طاهری متولد ۱۳۳۶در آبادان است و اوایل انقلاب به دانشکده هنرهای دراماتیک تهران رفت. او در آبادان داستان‌هایش را در مطبوعات و مجلات منتشر می‌کرد و در شعر نیز دستی دارد. مجموعه شعر «قلب‌های کوچک شهر بزرگ» را سال ۱۳۷۲ به همراه اکبر گودرزی و یحیی هاشمی منتشر کرد.

از دیگر آثار صمد طاهری که در نشر نیماژ منتشر شده‌است می‌توان به رمان «برگ هیچ درختی»، و مجموعه‌داستان‌های «زخم شیر»، «شکار شبانه» و «سنگ و سپر» اشاره کرد.

صمد طاهری برای مجموعه داستان «زخم شیر» در یازدهمین دوره جایزه جلال آل احمد شایسته تقدیر شناخته و برای همین مجموعه داستان، برگزیده بخش داستان کوتاه دومین دوره جایزه احمد محمود شد.

- بخش از کتاب زندگی‌همان چیزی‌ست که تو هرگز نداشته‌ای، چون همیشه از کنارش گذشته‌ای اما، هرگز نخواسته‌ای میوه‌ای از آن بجشی تا بدانی چیست.

زین‌تقدیر

علیرضا حیدری |مدرس ویراستاری

- ناوبراسته**✖

امداد رسانی همچنان ادامه دارد و اطلاعات تکمیلی از این حادثه به محض پایان فرایند امداد رسانی منتشر خواهد شد.

- ویراسته**✔

امداد رسانی همچنان ادامه دارد و اطلاعات تکمیلی از این حادثه به محض پایان فرایند امداد رسانی منتشر خواهد شد.

- نکته**📌

«فرایند» کوتاه شده «فرآیند» است؛ یعنی متشکل از پیشوند «فر» (ای از آمدن) + «تند» بنابر این، املاي درست آن فرایند است.

#زین-تقدیر_پرسی

شهر

فرهنگ و ادبیات

چگونه می‌توان شعر دفاع مقدس را از افتادن به دام کلیشه کلمات

نجات داد؟

باید جسارت مضمون آفرینی داشته باشیم

مریم محبی

گزارش

آیا در شعر دفاع مقدس دچار کلیشه‌گویی شده‌ایم؟ فرم و محتوای تکراری، این، انتقادی است که در روزگار کنونی نسبت به سروده‌های شاعران این حوزه و به طور کلی تر، اشعار مرتبط با مفهوم پایداری وارد می‌شود. عمده علت گرفتار آمدن در دام این سرودن‌های تکراری را نیز، آن‌هایی که دستنی در شعر و شاعری دارند. پرداختن به مفاهیم تکراری از زاویه‌های تکراری می‌دانند. اما این ادعا چقدر درست است و یا فرض قبول کردن این انتقاد، باید چگونه از رفتن به سمت این کلیشه‌ها جلوگیری کرد؟ این‌ها سوآلاتی است که در هفته دفاع مقدس، تصمیم‌گرفتی‌م با سه تن از شاعران شهرمان، سید حسین سیدی، مجتبی ابوالقاسمی و حسن مبارز در میان بگذاریم و پاسخ‌های آن‌ها را بشنویم.

- اهمیت نمادپردازی و اسطوره‌سازی

مجتبی ابوالقاسمی، در آغاز صحبت‌های خود به این نکته اشاره می‌کند که شعر دفاع مقدس زیرمجموعه ادبیات پایداری است و جان‌مایه این آثار در حوزه‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی، ایستادگی در برابر جریان‌های ضد آزادی است و مقابله با امپریالیسم جهانی‌و شیطان‌بزرگ آمریکا. اودر ادامه صحبت‌هایش درباره راهکارهایی که می‌تواند از کلیشه‌گویی در شعر ادبیات پایداری و مقاومت جلوگیری کند می‌گوید: «شاعر برای اینکه خودش را از کلیشه‌هایی بخشد نباید فقط به مسائل هشت سال دفاع مقدس بپردازد. بلکه باید به وسیله نمادپردازی و اسطوره‌سازی که حاج قاسم نمونه بارز آن است، با لحنی حماسی جهان را با نمادهای شعر امروز در شعر مقاومت و پایداری آشنا کند و پایدردی این انسان‌های کامل را در برابر ظلم، تجاوز و خون‌خواهی و بی‌عدالتی به همه جهان نشان داده و بنمایاند. جهاد تبیین یکی از راه‌های ماندگاری شعر دفاع مقدس است که رهبرمعظم انقلاب بارها و بارها به آن اشاره کرده‌اند. در حالی که شعر دفاع مقدس از کلیشه‌گویی رنج می‌برد و انتخاب موضوع‌های نوین و تازه در شعر دفاع مقدس و در قالب متن‌های مختلف شعری، سینمایی و تئاتر می‌تواند به تصویر کشیده‌شود و نویسندگان مابید راه‌تازه‌ای در این مسیر باز کنند تا نوجوان و جوان ما با سرمایه‌های ملی و میهنی و شهدای دفاع مقدس بیشتر و بهتر از پیش آشنا شوند. یکی از آسیب‌هایی که امروزه باعث کلیشه شدن زبان شعری شاعران این حوزه شده‌است تکرار در عرصه ادبیات دفاع مقدس است که آن را نخنما می‌کند و ارزش آن را به سخره می‌گیرد. کمبود سوزهای ناب در این حوزه ما را از واقعیت دفاع مقدس دور می‌کند و سوزهای تکراری ملال‌آور است. البته اگر بی‌انصافی نباشد باید به تولید آثار فاخری همچون «دا» و «بابانظر» نیز اشاره کنم که حرکت روبه‌جلوبی را آغاز کرده، اما هنوز تا مقصد اصلی خیلی فاصله‌است.»

- هنرمند باید فرزند زمان خود باشد

ابوالقاسمی در بخش دیگر صحبت‌هایش از این می‌گوید که: «هنرمند امروز ما باید به زبان امروز سخن بگوید و فرزند زمان خودش باشد و با استفاده از فناوری‌های مدرن در حوزه سینما و تئاتر و کاریکاتور و نقاشی و در کل زبان هنر، آشنایی‌زدایی کند و ارزش دفاع مقدس را متناسب با دوره رشد و ادبیات امروز بازنمایی کند. چنان‌که برای جوان و نوجوان امروز سبب دل‌زدگی نباشد. یکی از آفت‌های مهم شعر در ادبیات دفاع مقدس امروز مضامین تکراری است که متأسفانه باعث اشباع روانی مخاطب می‌شود و گاهی اوقات فرم و محتوا درست کنار هم نمی‌نشینند و در تقابل با هم قرار می‌گیرند و این به ادبیات دفاع مقدس

ما آسیب می‌زند.»

- به سراغ شاهدل زنده جنگ برویم

اودرباره اینکه چطور می‌توانیم از این کلیشه‌گویی فاصله‌بگیریم، می‌گوید: «نهادهای فرهنگی می‌توانند در این‌باره بسیار کمک کنند و با نظارت بر کارهای تولید شده در حوزه سینما، شعر و موسیقی و دادن فراخوان‌هایی که در حد و اندازه هنر این سرزمین و ادبیات دفاع مقدس باشد به تولید آثار ادبی فاخر دست بزنند که دور از ذهن نیست. به شرطی که فقط به بهانه هفته دفاع مقدس و دادن رزومه کاری نباشد و دلسوزانه و از سر احساس مسئولیت باشد تا دینی را که به شهدا داریم ادا کنیم. به نظر من ما برای جلوگیری از تکرار می‌توانیم از جهاد تبیین که حضرت آقا می‌فرمایند بهره ببریم و شاهد زنده بسیار داریم که جنگ را برای ما روایت کند. این ابرمردان می‌توانند از تحریف دفاع مقدس جلوگیری کنند. پرداختن به شهدای مدافع امنیت نیز یکی از راهکارهایی است که می‌تواند جوان امروز را با ادبیات دفاع مقدس پیوند بزند و هویت ملی و میهنی او را برایش به

- تصویر بکشد.»

- باید نگاه نسبی داشته باشیم

سید حسین سیدی معتقد است لازمه یک قضاوت درست درباره اینکه شعر دفاع مقدس دچار کلیشه‌گویی شده یا خیر، داشتن یک نگاه نسبی است: «اگر شعر دفاع مقدس را به همان هشت سال جنگ محدود کنیم و بگوییم هر شعری که

با محوریت همین هشت سال سروده شده باشد در زمره شعر دفاع مقدس قرار می‌گیرد، باید بگوییم که دچار نوساناتی شده و اکنون نیز از رشد کم‌رنگ و ضعیفی برخوردار شده‌است. اما اگر دفاع مقدس را به معنای جهاد مقدس بدانیم و به معنای حضور و دخالت شاعر در مسائلی که باید تبیین حق یا باطل داشته باشد و جهاد تبیین کند، باید بگوییم که اتفاقا کاملاً به روزرسانی شده‌ایم. برای نمونه مسائلی چون حادثه شاه‌چراغ، بعد از وقوع این حادثه، جشنواره‌ای برگزار کردیم و فقط حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ شعر برگزیده تولیدی به دست ما رسید. این، یعنی شاعران کاملاً به‌روز هستند و حواسشان جمع است و سنگر را حفظ کرده‌اند. در نتیجه درباره اینکه آیا شعر دفاع مقدس دچار کلیشه و تکرار شده است یا نه، باید نگاه نسبی داشته باشیم. مضامینی که بعد از دفاع مقدس خلق شده به شدت مضامین الوایی است و حتی احساس می‌شود این آثار در اوج دفاع مقدس خلق شده‌اند،

درست مثل رباعی مشهور میلاد عرفان‌پور: «ما سینه زدیم، بی صدا یاریدند/ از هر چه که دم زدیم آن‌ها دیدند/ ما مدعیان صف اول بودیم/ از آخر مجلس شهدا را چیدند»

- مضمون‌های گذشته را تمام‌شده بدانیم

سیدی درباره اینکه با اتکا به چه عواملی می‌توان از کلیشه‌گویی در اشعار دفاع مقدس جلوگیری کرد، می‌گوید: «باید به هر دو بعد شعر توجه کرد. یعنی اینکه یک بخشی از سرایش شعر کوششی است و ما حاصل تلاش و کسب مهارت‌های ادبی و یک مقدار جوششی است و درونی. درباره قسمتی که نیازمند تلاش است و کوشش، واجب است که اصول و فنون و بویطیاق شعر رایاد بگیریم و کار و مهارست زیاد داشته باشیم. علاوه بر این، بهتر است مضمون‌های گذشته را تمام‌شده بدانیم و جسارت خلق و مضمون آفرینی داشته باشیم. همچنین، مطالعه شعرهای ضدجنگ دنیا، خیلی به ما کمک می‌کند تا در کلیشه کلمات گیر نکنیم. یکی دیگر از نکاتی که در این بخش باید به آن

توجه داشت این است که از ساختار شکنی نترسیم یا از اینکه مخاطب ما را درک نخواهد کرد. مخاطب امروز به شدت باهوش است و منظور و مفهوم ما را از لابه‌لای کلمات حتما درک خواهد کرد. برای بخش درونی شعر، اما مهم است که بدانیم باید با شعر انس وجود داشته باشد. شما هر چه بیشتر در مسئله‌ای غور کنید، بیان متفاوت‌تری خواهید داشت و جنس کلمات هم

متفاوت خواهد شد. مخلص کلام اینکه اگر علم به کمک این حس و حال بیاید، حتماً از تلفیق آن شاعری چون قیصر امین‌پور متولد خواهد شد.»

شاعر باید جزئی‌نگر باشد

اودرباره رسالتی که بر دوش شعر دفاع مقدس است می‌گوید: «مهم‌ترین رسالت شعر دفاع مقدس تبیین جنگ است و بیان ابعاد حماسی جنگ که نباید مغفول بماند. شاعر باید تبیین‌بشد و جزئیات را ببیند و آن‌ها را در قالب زیباترین و صریح‌ترین کلمات به مخاطب برساند. نباید کلی‌نگر باشد. کلیات را همه می‌بینند و تاریخ آن را ثبت خواهد کرد. بیان عاطفه‌ها و اشک‌ها و لیخنده‌های جنگ که همان جزئیات موضوع است. اما فقط از عهده شاعران و هنرمندان برمی‌آید. بزرگداشت بزرگان جنگ با کلمات شاعرانه از وظایف شاعران است. یا به عبارت دیگر، نگاه متفاوت داشتن به مقوله جبهه و جنگ و این نگاه متفاوت را منتقل کردن، شعر دفاع مقدس چراغی است بر بستر تاریخ

هم‌زمان با هفته دفاع مقدس از کتاب «من و ۴۰ برادرم» رونمایی شد

خاطرات غریب غواصان تخریب

طرح: مسعود کشکیانی

تا مبدا مغالطه‌ای صورت بگیرد یا امر مشتبه شود و جای حق و ناحق عوض شود.»

- ۸ سال دفاع مقدس برای انسان مدرن امروزی

حسن مبارز معتقد است همه عرصه‌های هنری بعد از مدتی فعالیت می‌تواند دچار یک فضای تکراری و رکود شود و این امر، در واقع آسیبی است که همیشه فضای ادبی و هنری ما را تهدید می‌کند و مختص شعر دفاع مقدس نیست. او می‌گوید: «طبیعتاً این اتفاق رخ داده‌است. یک راه‌شوریدن علیه این کلیشه‌گویی استفاده از روایت‌های مدرن و به‌روز است. مخاطبان ما انسان‌هایی هستند که در همین روزگار کنونی زندگی می‌کنند. خیلی از ما چراها و فضاها ممکن است برای آن‌ها ملموس نباشد. ما باید با توجه به فضای ذهنی آن‌ها شعر دفاع مقدس را ارائه بدسیم. به اعتقاد بنده برای نزدیک‌تر شدن به ذهن مخاطب لازم است وارد مسائل جهان جدید او بشویم. نکات مهمی که وجود دارد را لحاظ کنیم و با توجه به همه این جوانب در این عرصه فعالیت کنیم.» مبارز اضافه می‌کند: «در جهان جدید، نگرستن به جنگ از زوایای غیرمستقیم، جذابیتش را بیشتر می‌کند. یعنی جنگ فقط پشت سنگر و داخل جبهه و خط مقدم نیست. وقتی جنگ رخ می‌دهد همه جامعه را درگیر می‌کند که یک بخش آن خانواده‌است. موضوعی که در برخی از فیلم‌های دفاع مقدس هم مطرح و پررنگ شده‌است. جنگ را می‌توان از زاویه دید همسران رزمنده‌ها، فرزندان و پدر و مادرها نیز دید. بحث جهان جدید و روایت‌های انسان مدرن از جنگ می‌تواند خیلی کمک‌کننده باشد.»

- زبان صمیمی و صناعات ادبی مسئله دیگر لزوم استفاده از زبان

صمیمی و بدون تکلف است که باز هم برمی‌گردد به ابعاد زبان‌شناختی و روان‌شناختی انسان معاصر که از زبان‌های دشوار و پرتکلف دوری می‌کند. این را مبارز می‌گوید و ادامه می‌دهد: «باید با زبان خود انسان معاصر با آن‌ها صحبت کنیم. به عنوان مثال، ارتباط گرفتن با شاعرانی چون فرخی سیستانی یا خاقانی در روزگار کنونی به دلیل جنس زبانی که دارند برای نسل امروز سخت‌تر است. شاعرانی که از زبان روان و امروزی سخن می‌گویند به ارتباط‌گیری مخاطب با اشعار خیلی کمک می‌کنند. نکته مهم دیگر توجه به استفاده از صناعات ادبی است. به این معنا که شعر دفاع مقدس باید یک روایت یا یک نظم صرف باشد و عاری از هرگونه زیبایی‌های ادبی. درواقع رسالت شعر دفاع مقدس این است که با کلمات و فضایی که ترسیم می‌کند مخاطب را با حقایق و واقعیت‌های آن روزها روبه‌رو کند.»

برادران من و ۴۰ برادرم

برادران من در دوران دفاع مقدس است. افعال این کتاب، مضارع است. به این معنا که به جای استفاده از افعال «گفت»، «بود» و «رفت» از افعالی همچون «گفتم»، «بودم» و «رفتم» استفاده کرده‌ام، چرا که اعتقاد دارم، شهید زنده است و همواره شاهد و ناظر بر اعمال ما. این اعتقاد به اندازه‌ای بود که در نظر داشتم نام کتاب را «زمان حال» بگذارم. کتاب «من و ۴۰ برادرم» اثر سیدمرتضی باشی ازغدی از سوی انتشارات نوید فتح مشهد در سال ۱۴۰۱ و در ۳۰۰ صفحه به چاپ رسیده‌است.

سخت‌تر از جنگ فیزیکی است. جنگ شناختی که دشمن علیه کشور ایران به راه انداخته است به گفته خود دشمنان، هر ملت دیگری را یک ساله از پا می‌انداخت.

بنابراین در این برهه بسیار نیازمند برگزاری این قبیل آثار با محوریت بررسی زوایای مختلف دفاع مقدس است. در پایان، مرتضی باشی ازغدی، نویسنده کتاب «من و ۴۰ برادرم» نیز ضمن قدردانی از برگزاری این آیین، گفت: این کتاب، روایتگر خاطرات غواصان تخریب الفجر۵ است. شهدا بوده‌است در واقع این کتاب شامل خاطرات ۴۰ نفر از دوستان و در واقع

معرفی آثار فاخر و برگزاری این قبیل برنامه‌ها در راستای تبیین معارف دوران دفاع مقدس است. تلاش ما بر این بوده است تا با اجرای برنامه‌های فرهنگی موثر در حوزه ادبیات پایداری و دفاع مقدس از آثار بومی حمایت‌کرده و نسبت به معرفی، خوانش و نقد و بررسی این آثار اقدامی موثر انجام دهیم. اعتقاد ما بر این است، هر چه بیشتر به معرفی و خوانش این قبیل آثار با محوریت بررسی زوایای مختلف دفاع مقدس پرداخته شود، به‌طورقطع تأثیرات بسیار مؤثرتری در جامعه خواهد داشت. حجت الاسلام‌والمسلمین علی‌اکبر سبزیان همچنین تأکید کرد: خوانش این اثر و دیگر آثار حوزه دفاع مقدس علاوه بر آگاهی از بسیاری از ناگفته‌ها و ناشنیده‌ها، باعث آشنایی نسل امروز و آینده‌ساز کشور با رشادت‌های مردم آن دوران می‌شود. در ادامه، امین رسولی، فرمانده لشکر عملیاتی مردم‌پایه پنج نصر، با بیان اینکه در کتاب «من و ۴۰ برادرم»، شخصیت شهیدان بسیار زیبا توصیف شده‌است، افزود: جامعه امروز ما با مسئله جنگ نرم روبه‌رو است که می‌توان گفت بسیار

هم‌زمان با چهل‌وسومین هفته دفاع مقدس، آیین رونمایی از کتاب «من و ۴۰ برادرم» با حضور سیدمرتضی باشی ازغدی، نویسنده اثر،

حجت الاسلام و المسلمین علی اکبر سبزیان، مدیرکل کتابخانه‌های عمومی خراسان رضوی، امین رسولی، فرمانده لشکر عملیاتی مردم‌پایه پنج نصر، حجت الاسلام‌والمسلمین حسن افکار، رئیس ستاد هماهنگی کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد خراسان رضوی، عباس آرانیان، مدیر انجمن راویان فتح رضوی و جمعی از خانواده‌های معزز جانبازان و شهدای دوران دفاع مقدس به صورت حضوری و مجازی به همت اداره کل کتابخانه‌های عمومی خراسان رضوی و مشارکت پایگاه مقاومت بسیج شهید کتایدار عباس غفرانی اداره کل کتابخانه‌های عمومی استان برگزار شد.

مدیرکل کتابخانه‌های عمومی خراسان رضوی، در آغاز این برنامه گفت: رسالت مجموعه کتابخانه‌های عمومی و اداره کل کتابخانه‌های عمومی استان

خبر